

РЕЦЕНЗИЯ

от

**проф. дн Марияна Николаева Булева-Петрова –
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”,
относно конкурс за
заемане на академичната длъжност „професор“ по
професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство
(хармония),
НМА „Проф. Панчо Владигеров“,
обявен в Държавен вестник, бр. 82/14.10.2022 г.
с кандидат: доц. д-р Николай Стефанов Градев**

1. Данни за конкурса

Конкурсът в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство за *професор по хармония* е обявен за нуждите на катедра „Теория на музиката“ – Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, на основание чл. 3, ал. 1 от ЗРАСРБ. Единственият кандидат в него – доц. д-р Николай Стефанов Градев – отговаря на условието за покриване на Минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в съответното професионално направление 8.3 по групи показатели, както следва: А – 50 т.; В – 100 т.; Г – 180 т. (при необходими 150); Д – 225 т. (при необходими 80); Е – 180 т. (при необходими 120).

Всички етапи на процедурата са преминали коректно при спазване на условията и реда на ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му в сила от 06.07.2018 г. и Правилника на Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, актуализиран на заседание на АС на НМА на 29.09.2022 г. Представените за участие в конкурса материали са документирани изрядно и дават в пълнота необходимата информация.

2. Данни за кандидата

Творческата биография на доц. д-р Николай Градев обхваща изследователска, педагогическа, редакторска, обществена, експертна, организационна и проектна дейност. Музикалното му образование е придобито в НМА „Проф. Панчо Владигеров“

(магистърска степен по теория на музиката). Получава образователната и научна степен „доктор“ в Институт за изследване на изкуствата – БАН. Педагогическата му работа се осъществява в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ (от 1990 г.), НМУ „Любомир Пипков“ – София (от 1992 г.), и в СУ „Св. Климент Охридски“ (2011 – 2017 г.). Работил е и като музиколог в изследователска група „История на музиката. Ново време“ към сектор „Музика“ в Институт за изследване на изкуствата – БАН (1999 – 2008).

Николай Градев отдавна е доказал своята професионална отговорност и лична морална ангажираност чрез енергичното си експертно и организационно участие в мащабни и значими дела от сферата на музикалното образование и наука. Носител е на награди за музиколожка дейност, за принос към българската музикално-педагогическа школа, за принос в развитието на българската култура. Името му е еталон за всеотдайност и перфекционизъм.

3. Приноси на научната продукция

3.1. Халибитационен труд

Хабилитационен труд за участие в конкурса за професор е монографията **„Модално-тонални взаимодействия в музиката на Петко Стайнов (върху примери от хоровото творчество на композитора)“**, София: Дайрект сървисиз, 2022. ISBN 978-619-7566-18-5 (под печат).

Монографичният труд е плод на дългогодишен изследователски интерес към хоровото творчество на композитора Петко Стайнов, поетапно засвидетелстван в авторитетни публикации, които са многократно цитирани. Те изиграват своята приносна роля за осмислянето и активното въвеждане в българската музикология на такива ключови за съвременната музикална теория категории като „модалност“ и „некласически състояния на тоналността“. Монографията е плод на научната зрялост на изследователя, който от височината на натрупания опит и информираност активира интереса към хармонията на Петко Стайнов, като предлага нова проблематизация на индивидуалното музикално мислене на твореца в сферата на хоровия жанр.

Поставеният във фокуса на научното внимание въпрос, свързан с **взаимодействието** на два типа логическа височинна организация на музиката, е изследователска задача с изключително висок коефициент на сложност. Редица изследователи правят уговорката, че двете системи на музикално мислене – тоналната и модалната – не са алтернативни и че са възможни различни композиционни решения, в които се осъществява тяхното взаимодействие. Това обаче не предполага механично

съчетаване на самите теоретични системи – теорията на тонално-функционалната хармония и възникналата значително по-късно теоретична обосновка на феномена модална хармония. Те отразяват тоналната и модалната организация в „чист вид“ и сами по себе си не са в състояние да изразят симултанните синтезни проявления, които очароват слуха в процес на живо музикално възприятие и провокират потребност от съответстваща теоретична рефлексия. Следователно **композиционното модално-тонално взаимодействие** предполага и адекватно на него **теоретично взаимодействие**, а в редица случаи **и нови теоретични постановки**, изразени с нова терминология. Но преди всичко в основата на изследователския подход следва да бъде положена методология, която гарантира пътя към музиката и съответните ѝ теоретизации.

Всички тези предварителни очаквания, с които музикалният теоретик би подходил към текста след прочитането на заглавието, намират в труда на Николай Градев своите убедителни отговори и оригинални решения. Предпоставка за това са някои основополагащи теоретични разбирания на автора, които са изложени и в учебника му „Въведение в теорията на музиката“ (вж. т. 3.3. от настоящата рецензия). На първо място това е **новото разбиране за лада** като *звук материал, който притежава определена интервалова структура и фонизъм, но не и предкомпозиционна функционална трактовка*. Същевременно ладовият материал носи своя естествен потенциал за модално или тонално третиране. Внимателното проучване на ладовата организация в музиката на даден композитор или стил е съществен първи етап в идентифицирането на тонално-модалните взаимодействия. Към тези изходни теоретични основания следва да се причисли и предложеното от Градев **разбиране за модалността** като *хармоническа система, в която логиката на музикалното протичане не се регламентира единствено с височинни средства*. Това също се оказва перспективна теза, в която се провиждат модално-тоналните взаимодействия – например в постигането на тоналния център чрез количествени метроритмически фактори.

Монографията е структурирана в увод, три глави и заключение и се базира на 90 източника, посочени в библиографията, както и на Електронния архив на Дом „Петко Стайнов“ – Казанлък . Авторът отбелязва: *„Структурата на труда следва изявата на модално-тоналните взаимодействия в музиката на Петко Стайнов на ладово,*

*хармоникофункционално и макроструктурно равнище и специфичното им отражение върху процеса на формообразуването.*¹ (с. 9)

Уводът започва с ясно заявената авторова теза: „*хармоническата система на Петко Стайнов е двуфакторна – тя има модално-тонална композиционнотехническа основа*“ (с. 5). Поставен е въпросът за **жанровата специфика на тонално-модалните взаимодействия**, които в хоровата музика на композитора имат „*хомогенна интердименционална изява*“ (с. 8). На базата на скромния ми изследователски опит върху симфоничното творчество на композитора напълно приемам твърдението на Николай Градев за **предзададената жанрова обусловеност на музикалното мислене на Петко Стайнов**. Тя симптоматично се отразява в заглавието на моя статия от 2009 г., цитирана от Градев, и в заглавието на неговата монография – „*модални и тонални пластове*“ (Булева) и „*модално-тонални взаимодействия*“ (Градев). В увода авторът предлага и синтезиран преглед към натрупванията от изследвания на българската музикология в поредицата от научни събития и издания, посветени на годишнини на Петко Стайнов, като се проследяват и очертани тенденции в тематизациите и проблематизациите. Подчертава се и необходимостта от „*намирането на адекватни теоретични основания и изработването на съответна на музиката на Петко Стайнов изследователска методология*“ (с. 8).

Първа глава „*Ладова организация на музиката на Петко Стайнов*“ разглежда ролята на натуралните диатонични ладове. Тук се очертават и първите проявления на модално-тоналните взаимодействия в зоната на ладовостта: специфичното битие на мажорно-минорно двуединство на класическата тонална система, при което „ролята“ на минора се поема от еолийския лад; доминиращото присъствие на диатониката като обща интерваловосистемна основа на натуралнодиаточните ладове, които са различни специфични нейни **ладовофонически проявления**. Тези наблюдения и последвали обобщения авторът специално обособява като отделни приноси в приложената към документите по конкурса справка.

Интерес представлява идеята за аналитично вникване в многогласното битие на ладовете от гледна точка на фактурните реализации в хоровата музика на Петко Стайнов, произтичаща от наблюдението, че принципът на вертикална организация е резултативен на фактурните форми. Този като цяло модален подход разкрива обаче и съществено проявление на модално-тоналното взаимодействие поради

---

¹ Цитатите от монографията са в кавички и курсив без поставения от автора bold, за да бъдат видими чрез bold акцентите, които рецензентът държи да открий.

обстоятелството, че акордовата фактура „е организирана на терцовия принцип с предпочитание към консонантните тризвучия и подчиненото третиране на дисонанаса, отразяващи приемствеността на този тип фактурна организация от традициите на европейската тонална музика“ (с. 35), докато при мелодиколинеарните фактурни форми вертикалът губи своята структурна регламентация.

Втора глава „Модално-тонални взаимодействия в областта на хармоническата функционалност“ представлява център на разработката, тъй като навлиза в най-специфичните нива на музикалното мислене. „Една от основните задачи, които си поставяме в настоящата глава, е намирането на нов изследователски подход към закономерностите на хармоническата функционалност в Стайновото творчество, който да е в състояние да обясни както обичайните тонални, така и специфичните модални явления в сферата на функционалността.“ (с. 77)

На основата на анализ на откъс от песента „Родино“ авторът извежда и два съществени извода, които определят неговите подходи към музикалния материал: 1. потвърдената теза, че хармоническата система на Петко Стайнов е двуфакторна, „като модалните хармонически решения прорастат върху тоналната основа, разширяват я и затова не довеждат до възникването на самостоятелна модална функционалност, алтернативна на тоналната, а до дълбока вътрешна реорганизация на тоналната хармоническа система“; 2. обобщението, че „начинът, по който в музиката на Петко Стайнов се проявяват модално-тоналните взаимодействия – дифузно, чрез много тясното взаимопроникване на модалността и тоналността – позволява анализите да се осъществяват чрез тоналнофункционални обозначения, профилирани според конкретните ладови особености на избраните примери.“ (с. 84 – 85).

Във втора глава с особена важност са констатациите за акордовите представители на различните функции. По отношение на акордиката е съществено наблюдението за консонантизацията на вертикала в сферата на неустойчивостта и дисонантизацията на устойчивостта. Друго проявление на двуфакторната система е начинът на утвърждаване на тониката с различни количествени метроритмически средства, при което често звучащият център излъчва своя тонален генезис въпреки отслабената функционална подчиненост на останалите акорди. Дълбочинните изменения в тоналната функционалност, предизвикани от прорастащите върху тоналната основа модални явления, извикват на живот термина „квазитонална функционалност“, а същността на различните степени и форми на взаимодействия се обобщава и в

терминологичните изрази „модално оцветена тоналност“ или „тонално оцветена модалност“, стоящи в центъра на предложената класификация.

Трета глава „*Некласически състояния на тоналността в музиката на Петко Стайнов*“ вписва значим теоретичен принос, като осъществява **оригинален прочит на тоналните състояния именно през призмата на модалността**, а не на хроматиката. Теорията за особените състояния на тоналността (възприета по линията Шьонберг – Фромел – Мдивани – Холопов), които авторът назовава *некласически*, се прилага успешно в анализа на хоровата музика на Петко Стайнов. В тази глава окончателно кристализира и се вербализира работещата в труда методология, която основателно е обособена като принос в справката, изготвена от автора: „7. *За първи път се въвежда изследователски подход за изучаване на мобилна хармоническа система с трансформация на взаимодействащите си компоненти. Този подход съчетава аналитичните техники за изследване на тоналността и модалността и ги обединява чрез метода на слуховата интерпретация.*“

Голямо достойнство на предложението хабилитационен труд е неговата дълбока връзка с емпиричния музикален материал. Преживян и анализиран в най-тънките му детайли, той е източникът на всички теоретични прозрения. Всяка от главите извежда своите надграждащи се изводи на основата на обстоятелствени аналитични етюди върху хоровите образци „Ела се вие, превива“, „Бре, Иване“, „Моята родина“, „Луд гидия“, „Сто двадесет души“, „Урвич“, „Родино“, „Тайната на Струма“, „Родина“, „Другарят Антон“ и върху примери от други жанрове и композитори.

Бих искала да поставя монографичния труд в един по-широк контекст. На първо място ще открия пиетета на Николай Градев към неговите учители: Евгений Аврамов, Искра Рачева, Юрий Холопов (с когото след публикуването на първите си статии Градев успява да установи и личен контакт в кратка, но изключително вдъхновяваща кореспонденция). Съществена роля изиграват и представителите на музикалноисторическата наука Наташа Япова, Елисавета Вълчинова. В този ред присъства и моето скромно име, тъй като по силата на житейските обстоятелства още в ученическите години на Николай Градев изиграх ключова роля в решението му да приеме науката хармония като своя съдба. Духът на приемственост с постиженията на музикологията винаги е много силно осезаем в текстовете на Николай Градев и е отличителна черта на неговия висок научен морал.

Необходимо е да впишем този труд и в една, според мен, очертаваща се тенденция в българската музикология: насочването към творчески явления и светове,

които провокират разширяване и обогатяване на класическите научни парадигми в музикалнотеоретичните дисциплини². Това издигане на музикалнотеоретичното знание на нова височина, пораждаща обновителни тенденции и в музикалната педагогика, е етапно и престижно. Особено много ме радва, че в разглежданата тук монография (както и в предходните цялостни разработки на Николай Градев) вдъхновител на теоретичните търсения е музиката на български композитор. Това е потвърждение на дълбокото ми убеждение, че българското композиторско творчество е художествен свят, който изисква и провокира иновативно теоретично мислене.

3.2. Научни публикации в сборници и доклади от конференции

Научната продукция на Николай Градев включва и значим брой публикации в авторитетни научни списания и рецензирани сборници. Те очертават трайна ориентация в неговите научни интереси по отношение на изследователските обекти: модалността³, симетричните ладове⁴ и по-общо проблематиката на лада⁵. Това, което прави обаче впечатление в най-новите му разработки, е **разширяването на предметната област със задълбочаване на търсенията по посока на методологията, историческите аспекти на хармонията⁶, общите проблеми на музикалната теория⁷.**

---

² Не е случайно, че в една и съща година обект на изследване се оказват „модално-тоналните взаимодействия“ в монографията на Николай Градев и „структурно-функционалната многозначност“ в новата монография на Снежина Врангова (Врангова, Снежина. Структурно-функционална многозначност. Музикалноаналитични подходи към период и прости типове форми“. София: Марс 09, 2022).

³ Градев, Николай. Модални аспекти на хармоническата функционалност в музиката на Петко Стайнов (върху примери от хоровото творчество на композитора). – В: *Българско музикознание*. 2021, № 4, 3 – 26.

⁴ Градев, Николай. Метод за изследване на симетричните ладове. – В: *Алманах на НМА „Проф. Панчо Владигеров“*, книга 14 (2022). София: Дайрект сървиси3, 2022; Градев, Николай. Зараждането на хемидитоновостта и Бетовен. – В: *Алманах на НМА „Проф. Панчо Владигеров“*, книга 11 – 12 (2020). София: Хайни, 2021, 25 – 61.

⁵ Градев, Николай. Ладът като музикалнотеоретична категория. – В: *Научни трудове на Русенския университет – 2021*. Т. 60, кн. 6.3., 50 – 56.

⁶ Градев, Николай. Димитър Ненов и Александър Скрябин – един предизвикан паралел. – В: *Дзяло*. е-списание в областта на хуманитаристиката за българистични изследвания в периода X – XXI век. Година VIII, 2020, бр. XVIII.

⁷ Градев, Николай. Въведение в теорията на музиката – система за едно начално знание. – В: *Научни трудове на Русенския университет – 2018*. Т. 57, кн. 6.3., 24 – 28; Градев, Николай. Учебната дисциплина Въведение в теорията на музиката в контекста на българското начално музикалнотеоретично обучение. – В: *Съвременно музикално образование и възпитание*. Сборник доклади от юбилейната научна конференция по повод 25 години специалност „Педагогика на обучение по музика“ във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, 28 юни 2018. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2019, 193 – 220.

3.3. Учебнометодическа литература

Изданието „Хармония. Практически курс. Диатоника“ (София: Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, 2022, ISMN 979-0-707671-29-0) е дело на преподавател по хармония с широкоспектърен педагогически опит, придобит в две нива на музикалното образование – средно и висше. Дългогодишната му работа в НМУ „Любомир Пипков“ е първата съществена предпоставка за изработването на неговата методика, която се характеризира с безкомпромисна прецизност в овладяването на базисните умения за гласоводене, с детайлното вникване в логиката на акордовите последования, с постоянния контрол върху осъзнаването на формообразуващите свойства на хармонията. Паралелно с това педагогическата дейност в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ му предоставя възможност в продължение на години да проследява цялостния процес на овладяване на хармонията от един професионален музикант, да постига континуитет в обучението с ясно очертани цели и перспективи. Затова в индивидуалния преподавателски стил на Николай Градев технологичният перфекционизъм в заниманията по хармония се съчетава със смелото интегриране на артистични художествени решения, включително с „изпреварваща“ употреба на по-сложни хармонически средства. При този подход никога не се губи връзката с живата музикална практика и не се ограничават възможностите на даровитите му възпитаници, които притежават богат слухов опит и творчески заложби.

Пособието оригинално съчетава характеристиките на сборник със задачи по хармония и „учебна тетрадка“. Разнообразните похвати в инструктивните упражнения, предложени в началото на практическия курс за овладяване на възможните акордови връзки, формират виртуозни сръчности и така гарантират уменията за съвършено гласоводене. Многобройните авторски задачи в методически порядък приобщават нови и нови хармонически средства, развиват усета за функционална драматургия в различни метрични и ритмически ситуации, стимулират изработването на личен стил и художествени критерии за възможностите на класическата хармоническа система. Личният ми педагогически опит от работата с авторско пособие тип „учебна тетрадка“ ми дава основание убедено да твърдя, че подготвените за директна практическа дейност разнообразни задачи са изключително ползотворни ресурси: спестяват технологично време, мотивират обучаемите за активно отработване на предвидените умения, съхраняват информация за изминатия път на усъвършенстване, синхронизират процеса на работа в група и силно повишават ефективността от влаганите усилия. Те могат еднакво успешно да се ползват и в час, и за самоподготовка, а също така в

условията и на присъствено, и на дистанционно обучение. В предложения от Николай Градев практически курс са включени и упражнения за свирене на пиано, което разширява възможностите за усвояване на материала и подсигурава развитието на хармоническия слух. Това му придава уникалност в българската методическа литература по тази основна музикалнотеоретична дисциплина. Авторът е апробирал пособието в продължение на години и в настоящия му завършен вид то дава практически израз на неговата методика, като я подсигурава с оптимален като разнообразие и количество инструктивен и творчески материал.

Считам, че издаването на учебното пособие „Хармония. Практически курс. Диатоника“ за студентите от НМА е необходимо и отдавна очаквано! То се вписва в стратегията за обезпечаване на учебния процес с актуални, методически целесъобразни и творчески осъществени разработки.

Следващото издание, включено в показател Е, е **„Въведение в теорията на музиката. Учебник за студентите от I курс в ТКДФ на Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“** (София: Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, 2022, ISBN 978-619-7566-14-7). Като преподавател по тази дисциплина, Николай Градев разработва учебна програма и за първи път провежда лекционния курс през учебната 2017/2018 г. В концепцията на автора дисциплината цели да даде „специфични познания по теория и история на хармонията, като проследява звуковисочинната организация на музиката на всичките ѝ йерархични равнища във връзка с процесите на формообразуване. Това авторско методическо решение се базира преди всичко на убедеността, че изграждането на системни музикалнотеоретични знания е неотменна част от професионалното формиране на всеки музикант независимо от неговата специалност. Обучението по Въведение в теорията на музиката има специфичното предназначение в системата на музикално образование да възпитава висока професионална музикалнотеоретична култура, усет за логика на музикалното протичане и развитие, представи за историкостилистична обусловеност на музикалноезиковите закономерности, да формира необходимото за всеки музикант творческо мислене.

Ценността на това издание виждам в няколко аспекта: 1. идеята да бъдат въведени фундаментални теоретични знания, които са съществени за обучението по всички музикални дисциплини; 2. предложената богата литература по разгледаните теми; 3. смелото въвеждане на нови теоретични виждания по въпроси, които традиционно се

преподават по възприетите представи от предходните десетилетия; 4. исторически презицираната информация.

Тук е мястото да отбележа, че Николай Градев е педагог, който смело актуализира преподавания материал, като въвежда всяка нова работеща идея. С публикуването на лекционния курс по Въведение в теорията на музиката неговите разбирания, дали резултат в научните му изследвания, надхвърлят пространството на учебните аудитории и стават всеобщо достойние на българските музиколози и педагози.

4. Друг тип научни активности и изяви

На базата на предоставените материали по конкурса следва да се очертаят няколко посоки на изява, които са значими и приноси:

4.1. Редакторска дейност

Доц. д-р Николай Градев е **отговорен редактор** на Издателството на НМА „Проф. Панчо Владигеров“ (от 2021); **главен редактор** на годишното научно издание Алманах на НМА „Проф. Панчо Владигеров“, индексирано и реферирано в Central and Eastern European Online Library (CEEOL) (от 2013 г.); главен редактор на годишното научно издание „Музикална критика“ (от 2021); **член на редколегии** на академичното издание на ФНОИ при СУ „Св. Климент Охридски“ „Визуални изкуства и музика“ (от 2020), годишното издание на НМА за студентски научни разработки Studentum opera scripta (от 2020); Независим музикологичен портал (от 2014 г.); Академичен форум „Интегрална музикална теория“ (2013 – 2014, 2022).

Значим принос на доц. д-р Николай Градев е неговата работа като главен редактор на Алманаха на НМА. Поставените от него високи критерии, способността му за установяване и поддържане на професионален диалог с автори от различни страни, огомните усилия, вложени в качествено прецизно редактиране на материалите и в образцовия дизайн на изданието превърнаха Алманаха в едно от най-авторитетните научни списания за музика в страната. Проектната дейност, свързана с неговата реализация, индексирането на списанието в CEEOL – всичко това е плод на изключително отдадената и енергична дейност на главния редактор и формирания от него редакторски екип.

4.2. Експертна дейност

Експертната дейност на доц. д-р Николай Градев е респектираща: научен специалист в комисията на МОН за оценяване и одобряване на проекти на учебници и

учебни комплекти по музика за СУ (2018, 2019); експерт в област „Музика“ по проекта „1000 стипендии“ на Фондация „Comunitas“ (от основаването до закриването ѝ); член на жури на конкурса за подпомагане на млади таланти на Фондация „Йордан Камджалов“ (от 2015 г.).

Обемната работа, извършвана от Николай Градев като оценител на учебници и по проекта „1000 стипендии“ не само е свидетелство за неговите професионални компетентности, но и солидна база за постоянно разширяващия се хоризонт на неговата информираност и умение за работа в екип.

4.3. Организационна, проектна и методическа дейност

Изключителен принос на Николай Градев е изработването на регламента и ежегодното организиране на Националния конкурс по хармония „Проф. Парашкев Хаджиев“, НМУ „Любомир Пипков“. Това събитие играе значима роля за израстването на младите музиканти и има като цяло силно мотивиращ, вдъхновяващ и обучителен ефект. Пряк свидетел съм на цялостния процес по организирането и провеждането на конкурса, на смайващо високото ниво, което се демонстрира от участниците (включително и в годините на дистанционно обучение по време на ковид епидемията). Подготвените от Николай Градев ученици са носители на многобройни награди от всички издания на конкурса.

Към това следва да се добави и научното ръководство на дипломанти по музикознание с профил хармония и по педагогика на обучението по музика, както и авторството на учебна програма по дисциплината Въведение в теорията на музиката за студентите от I курс в ТКДФ на НМА „Проф. Панчо Владигеров“, приета на АС на НМА на 22.02.2018 г., и на нови учебни програми за целия курс на обучение по хармония за музикалните училища и училищата по изкуствата (2022). Впечатлява и още една национална активност, свързана с научната посветеност на Николай Градев: Национален уъркшоп „Хармония. Практически курс“ за квалификация на учители от средните музикални училища и училищата по изкуствата в България“ и Национален уъркшоп „Хроматични форми на звуковисочинна симетрия в музиката на XIX век“:

Николай Градев цялостно изпълва със съдържание представата за учения, обществено ангажирания музиколог и педагог, обединени в една активна фигура с трайно присъствие в съвременната наука, образование и култура. Това изцяло отговаря на виждането ми за достойнствата на една професорска кандидатура за НМА.

Заклучение

Единственият кандидат в конкурса доц. д-р Николай Градев представя богата научна продукция с ясно определена специфика и тематичен обхват на изследователските търсения, реализирани с богата методология и с оригинално съчетаване на различни подходи за постигане на научните и практико-приложните цели.

Всичко казано дотук е основание да дам своята професионална подкрепа и да предложа на уважаемите членове на Научното жури по конкурса да изберат доц. д-р Николай Стефанов Градев за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

Януари, 2023

Рецензент:

проф. дн Марияна Булева